

LAPPI UNIVERSITEHTA Hálddahusovttadat

Sámedutkamuša veahkkeprofessora bargodoaimmaid čilgehus

Sámedutkamuša veahkkeprofessora doaibma devdojuvvo Lappi universitehta stivrra dohkkehan strategalaš karriearahuksenvuogádaga mielde. Strategalaš karriearahuksenvuogádaga ulbmilin lea nannet universitehta profiilla ja dan strategalaš deaddosurggiide máhtolašvuođa nu, ahte dutkit rekryterejuvvojit doibmii, man namahussan geavahuvvo veahkkeprofessor, strategalaš deaddosurggiide dahje deaddosurggiid integrerejeaddji surggiide.

Dutká, guhte rekryterejuvvo, fállujuvvo vejolašvuohta háhkat gelbbolašvuođa vástideaddji professora doibmii guovtti viđa jagi áigodaga áigge. Veahkkeprofessora doibmii válđojuvvo olmmoš viđa jahkái mearreáigásaččat ja doaimma lea vejolašvuohta joatkit nuppiin viđain jagiin. Njealji jagi maŋŋá árvvoštallojuvvo mo ásahuvvon ulbmilat leat devdon guovtti universitehta olggobeale áššidovdi cealkámušaid vuodul.

Árvvoštallama boađusin

- álggahuvvo bovdenmeannudeapmi vástideaddji professora doibmii, dahje
- veahkkeprofessora doaibma jotkojuvvo velá nuppi vihtta jagi, dahje
- bargogaskavuohta nohká vuosttas viđa jagi áigodaga maŋŋá.

Juos olbmo veahkkeprofessora doaibma lea jotkojuvvon vihtta jagi, árvvoštallojuvvo ođđasis njealji jagi maŋŋá guovtti universitehta olggobeale áššidovdi cealkámušaid vuodul.

Árvvoštallama boađusin

- álggahuvvo bovdenmeannudeapmi vástideaddji professora doibmii dahje
- bargogaskavuohta nohká.

Doaibmanbiras

Lappi universitehta lea mánggasuorggat universitehta, mas leat pedagogihka, juridihka, servodatdiehtagiid ja dáidaga dieđagottit ja maid Ártalaš guovddáš. Dáid lassin Lappi universitehtii gullá Mátkkoštansuorggi dutkan- ja skuvleninstituhtta (MTI).

Lappi universitehta profiilasuorggit leat ártalaš ja davviguovllu olbmo, servodaga ja birrasa ja maddái dáid vuorrováikkuhusaid dutkamuš ja riikkaidgaskasaš mátkkoštandutkamuš, man ulbmilin lea guorahallat guovllu váikkuhanmuni.

Dáid profiilasurggiid dárkkálmuhttet universitehta deaddosuorggit, mat leat suvdinnávccalaš ovdáneapmi, riekti ja vuoiggalašvuohta, davviguovllu buresbirgejupmi ja nuppástuvvi bargu ja maid bálvalanhábmen. Dáin deaddosurggiin universitehta ovddida juridihkalaš ja servodatdieđalaš sámevuhtii laktáseaddji dutkamuša.

Lappi universitehta ulbmilin lea leahket ovdalis máinnašuvvon deaddosurggiin

riikkaidgaskasaččat dovddastuvvon dieđa- ja dáiddauniversitehta.

Sámedutkamuša veahkkeprofessora barggut

Sámedutkamuša veahkkeprofessora bargogieddi lea čujuhuvvon juridihkalaš ja/dahje servodatdieđalaš sámedutkamuššii.

Veahkkeprofessora bargodoaibma lea eanaš dutkamušgažaldagat.

Sámedutkamuša veahkkeprofessora bargun lea maiddá sámedutkamuša organiseren, lasseruhtadeami skáhpon ja sámedutkamuša dutkanprográmmaid čohkken ja dutkanjoavkkuid jođihepmi.

Vurdojuvvo ahte sámedutkamuša veahkkeprofessor oahpaha universitehtas dutkansuoggistis.

Juridihkalaš ja/dahje servodatdieđalaš sámedutkamuš meroštallo viidát vai sápmelašvuoda sáhtá lagadit sámiid servodaga iežas struktuvrraid ja strategiid bokte, sisriikkalaš dahje riikkaidgaskasaš oaidninčuoggás, earenoamážit álgoálbmogiidda guoskevaš oli bokte. Sápmelašvuhtii gullevaš sosiálalaš ja kultuvrralaš struktuvrrat, ealáhusat ja eanangeavaheapmi, hálddahus ja lágat, dáidagat ja skuvlen, lágádusat ja olbmuid gaskavuodát rahpet vuolginčuoggáid dutkamuššii, mas sámiid ja sámeservošiid doaibmavuogit ja gaskavuodát eará doaibmiide sáhttet dutkojuvvot ja analiserejuvvot.

Ulbmilin lea dieđasurggiid ala huksejuvvon dutkamuša lassin, oažžut áigái dieđagottiid ja instituhtaid rájiid rasttildeaddji dutkamuša, mas sámiide ii dušše lahkan dihto oahppoávdnasa dahje kategoria oaidninčuoggás, muhto baicce mánggadieđalaččat. Mávssolaš vuolggasadjin sámedutkamuššii lea ahte dutkamušas lea nana čanus sámeservošiidda ja ahte dat nagoda sierra vugiiguin leat ávkin sámeservodahkii.

Veahkkeprofessora sajusteapmi universitehtas mearriduvvo välljejuvvon olbmo dutkanprofiilla mielde.

Veahkkeprofessora gelbbolašvuoda háhkan iežas barggus árvoštallo vuosttas njealji jagi áigodaga maŋŋá ovddabealde máinnašuvvon kriteriaid vuodul.

Gelbbolašvuodagáibádusat

Strategalaš karriearahuksenvuogádagas veahkkeprofessorin välljejuvvon olbmos gáibiduvvo doavttirdutkkus, man čađaheamis lea gollan eanemustá 10 jagi. Dasa lassin gáibiduvvo, ahte välljejuvvon olmmoš lea doaibman aktiivvalaččat viiddes, boađuslaš riikkadási ja riikkaidgaskasaš dutkamušprošeavttain dahje dáiddadoaibmaprodukšuvnnain universitehta profiilla strategalaš deaddosurggiin (Lappi universitehta hálddahusnjuolggadus 37a§).

Dáid lassin veahkkeprofessorin välljejuvvon olbmos berre leat vásáhus dutkamušjoavkkuid čohkkemis, alladásat dieđalaš almmustuhttindoaimmas ja maid mánggadieđalaš dutkamušas dahje diehtaga/dáidaga gaskkas bargamis (Lappi universitehta karriearavuogádat).

Sámedutkamuša veahkkeprofessora doibmii ohcci ánsšuid árvoštaldettiin välljojuvvojit

vuhtii doaibmasuorggi skuvlejupmi, ovddit dieđalaš doaibman ja doaibman dutkanjoavkkuin, masa maiddái gullá menestupmi olggobeale dutkanruhtadeami skáhppomis.

Bissovaš oahpahanbargui välljejuvvon olbmos gáibiduvvo doarvai nana oahpahandáidu (Lappi universitehta hálldahusnjuolggadus 36 §). Oahpahandáidu árvvoštallojuvvo oppalaččat, dasa gullet vejolaš oahpahančájánas ja eará oahpahandáiddu ánssut nugo pedagogalaš skuvlen, oahpahanbarggu geavattaš vásáhusat ja oahppiid láidesteapmi, dáidu buvttadit oahppomateriála, oahpahusa ovddideapmi, eará pedagogalaš ánssut ja riikkagaskasaččat doaibman (Lappi universitehta oahpahusčájánasa addima rávvagat).

Ohcci oahpahandáidu váldojuvvo vuhtii go vihkkejuvvo ohcci oppalaš gelbbolašvuolta.

Gielladáidu

Lappi universitehta oahpahus- ja dutkkusgiella lea suomagiella. Universitehta sáhttá dasa lassin mearridit eará giela geavaheamis oahpahus- ja dutkkusgiellan ja eksameniin (Universitehtaláhka 2009/558, 11 §).

Universitehta oahpahus- ja dutkamušbargis gáibiduvvo, ahte son máhttá dan giela, mainna son galgá oahpahit (Universitehtaásahus 770/2009).

Juos oahpahus- ja dutkanbarggu ohcá olgoriikkalaš dahje Suoma stáhtalahttu, gii ii leat Suomas riegdán dahje gii ii leat ožžon skuvlačuvgehusas suoma- dahje ruoŋagillii, sáhttá sutnje miedihit sierralobi universitehtaásahusa mearridan suoma- dahje ruoŋagiela dáiddus.

Oahpahus- ja dutkanbargui välljejuvvon olgoriikkalaččas dahje Suoma stáhtalahtus, gii ii leat Suomas riegdán, sáhttá dárbbu mielde gáibidit suomagiela govttolaš oahppama dihto áiggi siste.

Sámedutkamuša veahkkeprofessora doaimmas, mii lea ohcan láchkai, oahpahusgiellan sáhttá leat suomagiella, Suomas hállojuvvon sámegiela ja/dahje eangalsgiella.

Sámegiela máhttu veahkkeprofessora barggu välljejumis adnojuvvo earenoamáš ánsun.

Sámedutkamuša veahkkeprofessora doaimma deavdinproseassa

Lappi universitehta stivra mearridii čoahkkimisttis 17.12.2012 geavahit universitehta strategiijaruhtadeami sámedutkamuša veahkkeprofessora doaimma deavdimii universitehta stivrra nannen Lappi universitehta karriearavuogádaga mielde.

Lappi universitehta nammadii 9.4.2013 siskkáldas válmmaštallanjoavkku sámedutkamuša veahkkeprofessora doaimma deavdimá várás. Bargojoavkku ságadoallin nammaduvvui várrerektor Jukka Mäkelä ja lahtun dutkamušvárrerektor Minna Uotila, professor Juha Karhu, hálldahus- ja láchkaáššiid hoavda Markus Aarto ja čállin plánehovda Kaisa Kangas.

Siskkáldas válmmaštallanjoavkku bargun lea

1. Gárvet rektorii evttohusa rektora jođihan olggobeale árvvoštallanjoavkku čoakkádussan dutkamušsuorggi relevánta meroštallama ja ohcciid dieđalaš gelbbolašvuoda árvvoštallama várás;
2. Gárvet rektorii evttohusa bargodoaimmaid čilgehussan, masa gullet ohcankriterat,

dárkkálmuhuttojuvvon doaibmasuorgi ja maid oaivil riikkadási ja riikkaidgaskasaš ohcama viiddisvuodas; ja

3. Gárvet oppalašárvoštallama vuodul evttohusa rektorii olbmo válljemis ja doaimma sajustanovttadagas.

Lappi universitehta rektor lea mearridan 15.10. 2013 nammadit sámedutkamuša veahkkeprofessora ohcciid dieđalaš gelbbolašvuoda ja ánsuid árvoštallama várás olggobeale árvoštallanjoavkku, masa leat nammaduvvon professor Kari Hakapää, spesiáldutki Elina Helander-Renvall, professor Veli-Pekka Lehtola ja professor Ole Henrik Magga.

Olggobeale árvoštallanjoavkku bargun lea addit čálalaš cealkámuša siskkáldas válmmaštallanjokui. Cealkámuš berre leat ákkastallojuvvon daid ohcciid bokte, geat olggobeale árvoštallanjoavkku oainnu mielde vuosttažettiin berrešedje váldojuvvot vuhtii doaimma deavdedettiin. Olggobeale árvoštallanjoavku berre maiddáid bidjat ohcciid buoretvuodaortnegii. Juos doibmii leat eanemusat golbma ohcci, olggobeale árvoštallanjoavku berre addit ákkastallojuvvon cealkámuša buot ohcciid ánsuin, dahje juos leat eambo go golbma ohcci, unnimusat golmma ohcci bokte. Olggobeale árvoštallanjoavku sáhtá addit ákkastallojuvvon cealkámuša dušše dain ohcciin, maid dat atná gelbbolažžan.

Olggobeale áššedovdi easttalašvuodas heivehuvvo hálddahuslága (434/2003) 27-29 §:aid. Ohcci ávžžuhuvvo ovdanbuktit ohcamušastis vejolaš mearkkašumi olggobeale árvoštallanjokui nammaduvvon áššedovdiin.

Universitehta rektor dahká mearrádusaid sámedutkamuša veahkkeprofessora doibmii válljemis ja sajustanovttadagas siskkáldas válmmaštallanjoavkku evttohusaid oažžuma maŋjá.

Rávvagat ohcamis ja materiálas, mii laktojuvvo ohcamuššii

Vai oažžut doaimma deavdima oktavuodas dárbbalaš dieđuid ja almmuhusaid, ohcci berre almmuhit ohcamušastis, mo su fáhte deavdinproseassa áigge, ja addit čujuhusa, masa čálalaš almmuhusat sáddejuvvojit, telefonnummiriid bargosadjái ja ruoktot ja maid šleađgapoastačujuhusa.

Ohcamuššii berre laktit vuoigadin duodaštuvvon dutkkus- ja bargoduodaštusaid ja ánsologahallama, mat ohcci mielas addet gelbbolašvuoda sámedutkamuša veahkkeprofessora doibmii. Dáid lassin ohcamuššii berre laktit oanehis (2-3 siiddu) čielggadusa ohcci sámedutkamuša veahkkeprofessora doaimma dáfos mearkkašahhti ánsuin ja doaibmamis ja maid publikašuvdnalogahallama.

Publikašuvdnalogahallan berre sisttisoallat čuovvovaš dieđuid:

- artihkkalat riikkaidgaskasaš dieđalaš áigečállagiin, main lea refereevuogádat
- artihkkalat riikkaidgaskasaš dieđalaš čoahkke- ja konfereansapublikašuvnnain, main lea refereevuogádat
- artihkkalat suomelaš dieđalaš áigečállagiin, main lea refereevuogádat
- artihkkalat suomelaš dieđalaš čoahkke- ja konfereansapublikašuvnnain, main lea refereevuogádat
- almmustahttojuvvon monografijiat
- eará dieđalaš publikašuvnnat
- eará oahppo- ja dutkanbargui laktáseaddji girjjit
- dutkamušbargui laktáseaddji populára artihkkalat, rádio- ja tv -prográmmat

Ohcci sáhttá laktit ohcamuššii eanemustá 10 publikašuvnna. Publikašuvnnaid berre doaimmahit 4 stuhkkan ja daid galgá sierra bidjat logahallamii ja nummirastit publikašuvdnalogahallama mielde. Dárkilut dieđut ohcamuša doaimmaheamis ja ohcanáiggis leat ohcanalmmuhusas.

Sámedutkamuša veahkkeprofessora doaimma almmuhuvvo ohcanláhkai Helsingin Sanomat ja Lapin Kansa –áviissain njealji gielain: suoma-, ruoŋa-, eangals- ja davvisámegillii. Dasa lassin sámedutkamuša veahkkeprofessora rabas doaimmas almmuhuvvo fierpmádagaid bokte ee. almmustuhtto ohcanalmmuhus UArctic-fierpmádaga neahttasiidduin (www.UArctic.org).

Oahpahuščájánassii ja jearahallamii guoski dieđut

Siskkáldas válmmaštallanjoavku mearrida olggobeale árvvoštallanjoavkku árvvoštallama vuođul bovdejuvvojitgo muhtumat ohcciin vejolaš jearahallamii ja dárbbu mielde addit oahpahuščájánasa.

Doaimma deavdimii laktáseaddji eará dieđut

Universitehta bálkávuoádat vuođđuduvvá doaimma gáibádusdássái ja persovnnalaš birgemii. Veahkkeprofessora doaimma lea oahpahuš- dutkamušpersonála gáibádusdásis 7, man doibmii vuođđuduvvi bálkáoassi lea 3799,56 euro. Dasa lassin máksojuvvo persovnnalaš birgemii vuođđuduvvi bálkáoassi, mii lea eanemustá 46,3 % doibmii vuođđuduvvi bálkáoasis. Universitehta bálkávuoádagas gáibádusdásiid bajimus dásiide 5-10 sajastuvvon doaimmain sáhttá máksit gáibáduslasi olbmuide, geaid barggut sajastuvvojit gažaldatvuloš gáibádusdási badjegeahčái. Lasi sturrodat lea 50 % doaimma gáibádusdási ja das čuovvovaš gáibádusdási bálkáerohusas.

Doaimma deavdinmeannudeapmái guoski diđošteamit várrerektor Jukka Mäkelä tel.040 7048490 dahje plánehovda Kaisa Kangas 040-4844060, ovdanamma.goargu@ulapland.fi